

Nyomtatás www.mult-kor.hu

11

Sztálin nem akarta megtámadni Titót: új bizonyítékok a hidegháborús szovjet tervekrol

2005. március 1.

Sztálin nem támadásra, hanem védekezésre rendezkedett be a hidegháború korai szakaszában - derül ki egy friss magyar kutatásból.

Új tanulmányt tett közzé a Parallel History Project nevu jelenkorkutató tudományos hálózat, melynek alapvető célja a korábban titkos kormányzati dokumentumok közzététele, feldolgozása és interpretálása. A PHP-rol korábban a **NATO-jegyzőkönyvek internetre kerülése kapcsán írtunk**.

A PHP legfrissebb, igen jól dokumentált tanulmánya egy fiatal magyar történész, Ritter László munkája, a címe: **Háború Tito Jugoszláviája ellen? A magyar hadsereg a hidegháború korai szovjet stratégiájában**. A tanulmány cáfolja az eddig elfogadott történészi véleményt Sztálin Jugoszláviával kapcsolatos katonai terveiről és egy esetleges fegyveres konfliktusról a Balkánon.

Ritter tanulmányából kiderül, hogy orosz katonai levéltárak anyagai nélkül is sokat meg lehet tudni Sztálin katonai terveiről - mégpedig a magyar levéltári források és a szemtanúk visszaemlékezéseinek gondos elemzésével. A szerző sikeresen együtt tudott működni Király Bélával is, pedig tézise éppen Király széleskörűen hangoztatott álláspontját cáfolja.

Király szerint Sztálin 1950-1951-ben Jugoszlávia megtámadását tervezte, amitől csak a koreai kommunista agresszióra adott határozott amerikai válasz rettentette vissza. Ritter azonban olyan dokumentumokra bukkant, melyek egyértelműen bizonyítják: a szovjet befolyás alatt álló magyar hadsereg forgatókönyvei defenzív, mintsem offenzív jellegűek voltak, azaz Jugoszláviával szemben védekezésre és nem támadásra készültek. Az eredmény illeszkedik a Parallel History Project közreműködőinek más, kelet-európai országokban folytatott kutatásába, mely szerint Sztálin a hidegháború korai szakaszában inkább védekezésre rendezkedett be.

A szerző részletesen megvizsgálta a korabeli magyar hadsereg alkalmazási terveit, hadgyakorlatait és hadrafoghatóságát és meggyőző módon cáfolja a tézist, mely szerint a szovjet diktátor Jugoszlávia leigázására törekedett. Sztálint persze túlzás lenne békegalambnak ábrázolni, de kétségkívül nem törekedett közvetlen agresszióra. A veszély elsősorban nem agresszivitásából fakadt, hanem bizonytalanságából, amit súlyosbított

önáltatásra és téves következtetések levonására való hajlama.

A tanulmánnyal párhuzamosan közzétett dokumentumok Sztálinnak a kelet-európai hadseregek iránti bizalmatlanságáról árulkodnak: a kommunista országok hadseregeit szovjet minta szerint akarta átszervezni, de látta el őket annyi és olyan felszereléssel, hogy valóban ütőképesebbek legyenek. Az is látszik, hogy jócskán túlzó volt az a félelem, melyet Moszkva kelet-európai szövetségeseibe plántált egy esetleges közös jugoszláv-NATO támadással kapcsolatban.

A közölt dokumentumok fényében a bolgár és román történészek a sor, hogy hazájuk - egyelőre zárt - levéltári anyagai segítségével kiegészítsék a hidegháború korai szakaszának hadtörténelmi kutatásait.

www.mult-kor.hu?article=9219

Minden jog fenntartva © 2001-2004 Múlt-kor történelmi portál

A weblapon található információk közzétételéhez, másolásához a
mükdötetok írásbeli beleegyezése szükséges.